

Lengua Castellana y Literatura · 4.º ESO · Cataluña

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decret 175/2022, de 27 de setembre

Generado 19/05/2026 17:39

10 Competencias	23 Criterios	40 Saberes
---------------------------	------------------------	----------------------

Curso terminal de la etapa obligatoria con itinerarios diferenciados (académico y aplicado en algunas materias).
Marca la frontera entre quienes seguirán a Bachillerato y quienes optarán por FP o el mundo laboral.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Lengua Castellana y Literatura
Curso	4.º ESO
Comunidad Autónoma	Cataluña
Decreto autonómico	Decret 175/2022, de 27 de setembre
Particularidad	En Catalunya el catalán es lengua vehicular y existe Llengua Catalana i Literatura con currículum propio. El currículum también recoge Aranés en el Valle de Arán.

2. Competencias específicas

Llengua Castellana i Literatura

CE.1 · Descriure i alorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la rea...

TEXTO OFICIAL

Descriure i alorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i alorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 1.1 Reconèixer la llengua catalana i la 1.1 Reconèixer i valorar la llengua llengua castellana i llurs varietats catalana i la llengua castellana i llurs dialectals, així com la resta de llengües varietats dialectals, diferenciant-ne els de l'Estat espanyol i les llengües d'origen trets sociolectals i de registre, a partir de l'alumnat, identificant-ne algunes de l'explicació del seu origen o el seu nocions bàsiques i contrastant alguns desenvolupament històric i dels seus trets en manifestacions orals, sociolingüístic, i contrastant aspectes escrites i multimodals. lingüístics i discursius en manifestacions orals, escrites i 1.2 Identificar prejudicis i estereotips multimodals. lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa 1.2 Identificar i qüestionar prejudicis i cultural, lingüística i dialectal, a partir de estereotips lingüístics adoptant una l'observació de la diversitat lingüística actitud de respecte i valoració de la de l'entorn. riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de la indagació i la reflexió sobre els drets lingüístics individuals i col·lectius, així com la reflexió sobre fenòmens de contacte entre llengües.

CE.2 · Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i...

TEXTO OFICIAL

Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 2.1 Comprendre el sentit global, 2.1 Comprendre el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor, comunicatives i la intenció de l'emissor, de textos orals i multimodals senzills de de textos orals i multimodals de certa diferents àmbits, analitzant la interacció complexitat de diferents àmbits, entre els diferents codis. analitzant la interacció entre els diferents codis. 2.2 Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals senzills, 2.2 Valorar la forma i el contingut de avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la textos orals i multimodals de certa idoneïtat del canal utilitzat, així com complexitat, avaluant-ne la qualitat, la l'eficàcia dels procediments comunicatius fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, emprats. així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats. Desenvolupar les estratègies de comprensió oral implica entendre que la comunicació és un constant procés d'interpretació d'intencions en el qual entren en joc el coneixement compartit entre emissor i receptor i tots aquells elements contextuais i cotextuals que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar-ne el sentit. Si fa un temps la comunicació oral era sempre de caràcter síncron, les tecnologies de la informació i la comunicació han eixamplat les possibilitats de la comunicació asíncrona i han obert l'accés des del centre escolar a entorns comunicatius de caràcter públic. El centre pot i ha d'incorporar una infinitat de pràctiques discursives pròpies de diferents àmbits que siguin significatives per a l'alumnat i que abordin temes de rellevància social.

CE.3 · Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels di...

TEXT O FICIAL

Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 3.1 Realitzar narracions i exposicions 3.1 Realitzar exposicions i orals senzilles amb diferents graus de argumentacions orals d'una certa planificació sobre temes d'interès extensió i complexitat amb diferents personal, social i educatiu ajustant-se a graus de planificació sobre temes les convencions pròpies dels diversos d'interès personal, social, educatiu i gèneres discursius, amb fluïdesa, professional ajustant-se a les coherència i el registre adequat, en convencions pròpies dels diversos diferents suports i utilitzant de manera gèneres discursius, amb fluïdesa, eficaç recursos verbals i no verbals. coherència i el registre adequat en diferents suports, utilitzant de manera 3.2 Participar de manera activa i eficaç recursos verbals i no verbals. adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en 3.2 Participar de manera activa i situacions orals formals de caràcter adequada en interaccions orals dialogat, amb actituds d'escolta activa i informals, en el treball en equip i en estratègies de cooperació conversacional situacions orals formals de caràcter i cortesia lingüística. dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística. El desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat passa necessàriament per l'atenció als usos orals, que han de ser tant un vehicle d'aprenentatge com un objecte de coneixement. Les classes de llengua i literatura han d'oferir contextos diversificats i significatius on l'alumnat pugui prendre la paraula i conversar amb els seus iguals en diàlegs pedagògicament orientats, i estimular la construcció de coneixements que facin possible la reflexió sobre els usos formals i informals, espontanis i planificats. La interacció oral requereix conèixer les estratègies per prendre i cedir la paraula, desplegar actituds d'escolta activa, expressar-se amb fluïdesa, claredat i el to i el registre adequats, així com posar en joc les estratègies de cortesia i de cooperació conversacional. La producció oral de caràcter formal, monologada o dialogada ofereix marge per a la planificació i comparteix, per tant, estratègies amb el procés d'escriptura. Atesa la situació comunicativa, amb major o menor grau de formalitat, la relació entre els interlocutors, el propòsit comunicatiu i el canal, els gèneres discursius —motlles en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives pròpies dels diferents àmbits— ofereixen pautes per estructurar el discurs i per adequar el registre i el comportament no verbal.

CE.4 · Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals re...

TEXTO OFICIAL

Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals reconeixent-ne el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant-ne la intenció de l'emissor, reflexionant-ne sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 4.1 Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals senzills de textos escrits i multimodals de certa complexitat que responguin a complexitat, que responguin a diferents propòsits de lectura, propòsits de lectura, realitzant-ne les inferències necessàries. 4.2 Valorar críticament el contingut i la forma de textos escrits i multimodals de textos escrits i multimodals senzills certa complexitat avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats. Desenvolupar la competència lectora implica incidir en la motivació, el compromís, les pràctiques de lectura i el coneixement i ús de les estratègies que s'han de desplegar abans, durant i després de l'acte lector, perquè noies i nois esdevinguin lectors competents i autònoms davant tota mena de textos, sàpiguen avaluar la seva qualitat i fiabilitat i hi trobin la resposta a diferents propòsits de lectura en tots els àmbits de la seva vida. Comprendre un text implica captar-ne el sentit global i la informació més rellevant en funció del propòsit de lectura, integrar la informació explícita i realitzar les inferències necessàries que permetin reconstruir la relació entre les seves parts, formular hipòtesis sobre la intenció comunicativa subjacent a aquests textos, i reflexionar sobre la seva forma i contingut. Per a això, convé acompanyar els processos lectors dels estudiants de manera detinguda a l'aula, tenint en compte, a més, que l'alfabetització del segle XXI passa necessàriament per l'ensenyament de la lectura dels hipertextos d'Internet. Les classes de llengües han de diversificar els àmbits als quals pertanyen els textos escrits i crear contextos significatius per a treballar-los a l'aula, buscant la gradació i complementarietat en la complexitat dels textos (extensió, estructura, llenguatge, tema, etc.) i les tasques proposades.

CE.5 · Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació...

TEXTO OFICIAL

Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressiva i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 5.1 Planificar la redacció de textos 5.1 Planificar la redacció d'escrits i multimodals senzills, atesa la multimodalitat, de certa extensió i situació comunicativa, destinatari, complexitat, atesa la situació propòsit i canal; redactar esborranys i comunicativa, destinatari, propòsit i revisar-los amb ajuda del diàleg entre canal; redactar esborranys i revisar-los iguals i instruments de consulta, i amb ajuda del diàleg entre iguals i presentar un text final coherent, instruments de consulta, i presentar un cohesionat i amb el registre adequat. text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat. 5.2 Incorporar procediments bàsics per enriquir els textos, tenint en compte 5.2 Incorporar procediments per aspectes discursius, lingüístics i d'estil, enriquir els textos tenint en compte amb precisió lèxica i correcció aspectes discursius, lingüístics i d'estil, ortogràfica i gramatical. amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical. Escriure implica saber fer-ho en diferents suports i formats, molts d'ells de caràcter hipertextual i multimodal, i requereix el coneixement i l'apropiació dels «motlles» en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives escrites pròpies dels diferents àmbits d'ús: els gèneres discursius. Per aquest motiu l'ensenyament i aprenentatge de l'escriptura reclama una acurada i sostinguda intervenció a l'aula. L'elaboració d'un text escrit és fruit, fins i tot en les seves formes més espontànies, d'un procés que té almenys quatre moments: la planificació —determinació del propòsit comunicatiu i el destinatari i anàlisi de la situació comunicativa, a més de la lectura i anàlisi de models—, la textualització, la revisió (que pot ser autònoma, però també compartida amb altres estudiants o guiada pel o per la docent) i l'edició del text final. En l'àmbit educatiu, s'ha de posar l'èmfasi en els usos de l'escriptura per a la presa d'apuntes, elaboració d'esquemes, mapes conceptuals o resums, i també de textos de caràcter acadèmic.

CE.6 · Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne...

TEXT O FICIAL

Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t

6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast), en diferents fonts, incloses les digitals, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a la biblioteca, les biblioteques, valorant críticament el resultat de la cerca.

6.2 Elaborar treballs d'investigació i comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, organitzant la informació, integrant-la en esquemes propis i reelaborant-la, i adoptant un punt de vista crític i respectuós amb els principis de propietat intel·lectual, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social, que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.

6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la cerca i la comunicació de la informació. L'accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès com a principi estructurador de la societat moderna i eina essencial per fer front als reptes de segle XXI, inclosos els objectius de desenvolupament sostenible. Per això és imprescindible que l'alumnat adquireixi habilitats i destreses per transformar la informació en coneixement, reconeixent el moment en què es necessita, on buscar-la, com gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal, i evidenciant una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual i amb la identitat digital. S'ha de procurar que l'alumnat, individualment o de forma cooperativa, consulti fonts d'informació variades en contextos socials o acadèmics per a la realització de treballs o projectes d'investigació, sigui sobre temes del currículum o sobre aspectes importants de l'actualitat social, científica o cultural. Aquests processos d'investigació han de tendir a l'abordatge progressivament autònom de la seva planificació i del respecte a les convencions establertes en la presentació de les produccions pròpies amb què es divulga el coneixement adquirit: organització en epígrafs; procediments de cita, notes, bibliografia i webgrafia; combinació ajustada de diferents codis comunicatius en els missatges multimodals, etc. És imprescindible també el desenvolupament de la creativitat i l'adequació al context en la difusió del seu nou aprenentatge.

CE.7 · Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector...

TEXT O FICIAL

Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t

7.1 Triar i llegir textos i obres 7.1 Llegir de manera autònoma textos i prèviament seleccionats a partir dels obres seleccionats en funció dels propis gustos, interessos i necessitats gustos, interessos i necessitats, i deixar que permetin crear el propi itinerari constància del progrés del propi itinerari lector. lector i cultural explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes 7.2 Compartir l'experiència de lectura d'accés a la cultura literària i en suports diversos, tot relacionant el l'experiència de lectura. sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora. 7.2 Compartir l'experiència de lectura en suports diversos, tot relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural. Desenvolupar aquesta competència implica recórrer un camí de progrés planificat, que implica la dedicació d'un temps diari i constant de lectura individual, acompanyat d'estratègies i bastides adequades per configurar l'autonomia i la identitat lectora, que es desenvoluparà al llarg de tota la vida. És essencial la configuració d'un corpus de textos adequat, format per obres de qualitat que possibilitin tant la lectura autònoma com l'enriquiment de l'experiència personal de lectura, i que inclogui el contacte amb formes literàries actuals impreses i digitals, així com amb pràctiques culturals emergents. Paral·lelament, és recomanable anar configurant una comunitat de lectors amb referents compartits; establir estratègies que ajudin cada lector a seleccionar els textos del seu interès, apropiant-se'n i compartir la seva experiència personal de lectura, i també establir contextos en què apareguin motius per llegir que parteixin de reptes d'indagació sobre les obres i que proposin maneres de vincular afectivament els lectors amb els textos. A mesura que la competència es vagi afermant, serà possible reduir progressivament l'acompanyament docent i establir relacions entre lectures més o menys complexes, així com entre formes de lectura pròpies de la modalitat autònoma i la modalitat guiada.

CE.8 · Llegir, interpretar i alorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge e...

TEXTO OFICIAL

Llegir, interpretar i alorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que permetin conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudir de la literatura i crear textos d'intenció literària.

1r i 2n 3r i 4t 8.1 Explicar i argumentar, amb l'ajuda de pautes i models, la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra, i de les relacions externes del text amb el seu gènere i subgènere literari.

8.1 Explicar i argumentar la funció de temes, tòpics, estructures, argumentats entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals.

8.2 Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres manifestacions artístiques en progressivament autònoma, funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics, altres textos escrits, orals o multimodals mostrant la implicació i la resposta i altres manifestacions artístiques en personal del lector en la lectura.

8.2 Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres manifestacions artístiques en progressivament autònoma, funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics, altres textos escrits, orals o multimodals mostrant la implicació i la resposta i altres manifestacions artístiques en personal del lector en la lectura.

8.3 Crear textos personals o col·lectius mostrant la implicació i la resposta amb intenció literària i consciència personal del lector en la lectura.

8.3 Crear textos personals o col·lectius audiovisuals, a partir de la lectura amb intenció literària i consciència d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals d'altres llenguatges artístics i dels diversos gèneres i estils literaris.

8.3 Crear textos personals o col·lectius audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'utilitzin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

CE.9 · Mobilitat i el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressiva i autònoma

TEXT O FICIAL

Mobilitat i el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressiva i autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 9.1 Revisar els propis textos de manera guiada i fer propostes de millora progressivament autònoma i fer argumentant els canvis a partir de les propostes de millora argumentant els reflexió metalingüística i amb un canvis a partir de la reflexió metallenguatge específic, i identificar i metalingüística amb el metallenguatge esmentar alguns problemes de específic, i identificar i esmentar alguns problemes de comprensió i producció de textos problemes de comprensió i producció utilitzant els coneixements explícits de textos utilitzant els coneixements sobre la llengua i el seu ús. explícits sobre la llengua i el seu ús. 9.2 Explicar i argumentar la interrelació 9.2 Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic. llengua i el metallenguatge específic. 9.3 Formular generalitzacions sobre 9.3 Formular generalitzacions sobre aspectes bàsics del funcionament de la alguns aspectes del funcionament de la llengua a partir de l'experimentació, llengua a partir de l'experimentació, comparació i transformació d'enunciats, comparació i transformació d'enunciats, així com de la formulació d'hipòtesis i la així com de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, utilitzant un cerca d'exemples, utilitzant el metallenguatge específic i consultant metallenguatge específic i consultant de manera guiada diccionaris, manuals de manera progressivament autònoma i gramàtiques. diccionaris, manuals i gramàtiques. L'estudi sistemàtic de la llengua, perquè sigui útil, ha de promoure, d'una banda, la competència metalingüística de l'alumnat, és a dir, la seva capacitat de raonament, argumentació, observació i anàlisi, i, de l'altra, ha d'estar vinculat als usos reals propis dels parlants, mitjançant textos orals i escrits contextualitzats. La reflexió metalingüística ha de partir del coneixement intuïtiu de l'alumnat com a usuari de la llengua i establir ponts amb el coneixement sistemàtic des d'edats primerenques, primer amb un llenguatge comú, més proper a la realitat de l'escolar, per després anar introduint de manera progressiva la terminologia específica. A més, ha d'integrar els nivells morfosintàctic, semàntic i pragmàtic en l'estudi de les formes lingüístiques. Es tracta, per tant, d'abordar l'aprenentatge de la gramàtica relacionant el coneixement gramatical explícit i l'ús de la llengua a partir de la reflexió. Per a això, cal partir de l'observació del significat i la funció que les formes lingüístiques adquireixen en el discurs, per arribar a la generalització i sistematització a partir de l'experimentació amb enunciats, el contrast entre oracions, la formulació d'hipòtesis i de regles, l'ús d'exemples o la connexió amb altres fenòmens lingüístics.

CE.10 · Posar al servei de la comunicació i l'ètica democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les...

TEXTO OFICIAL

Posar al servei de la comunicació i l'ètica democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per aconseguir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 10.1 Identificar i rebutjar els usos 10.1 Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, així com dels discursius utilitzats, així com dels elements no verbals que regeixen la comunicació. comunicació entre les persones. 10.2 Utilitzar estratègies per a la 10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social. Assolir aquesta competència implica no només que els estudiants siguin eficaços a l'hora de comunicar-se, sinó que posin les paraules al servei d'uns objectius que no es desentenguin de la indefugible dimensió ètica de la comunicació.

3. Criterios de evaluación

Llengua Castellana i Literatura

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Reconèixer i valorar la llengua catalana i la llengua castellana i llurs varietats dialectals, diferenciant-ne els trets sociolectals i de registre, a partir de l'explicació del seu origen o el seu desenvolupament històric i sociolingüístic, i contrastant aspectes lingüístics i discursius en manifestacions orals, escrites i multimodals.	
1.2	CE.1	Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de la indagació i la reflexió sobre els drets lingüístics individuals i col·lectius, així com la reflexió sobre fenòmens de contacte entre llengües.	
2.1	CE.2	Comprendre el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor, de textos orals i multimodals de certa complexitat de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.	
2.2	CE.2	Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals de certa complexitat, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	
3.1	CE.3	Realitzar exposicions i argumentacions orals d'una certa extensió i complexitat amb diferents graus de planificació sobre temes d'interès personal, social, educatiu i professional ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència i el registre adequat en diferents suports, utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.	
3.2	CE.3	Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.	
4.1	CE.4	Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals de certa complexitat, que responguin a diferents propòsits de lectura, realitzant-ne les inferències necessàries.	
4.2	CE.4	Valorar críticament el contingut i la forma de textos escrits i multimodals de certa complexitat avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	
5.1	CE.5	Planificar la redacció d'escrits i multimodals, de certa extensió i complexitat, atesa la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal; redactar esborranys i revisar-los amb ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta, i presentar un text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat.	
5.2	CE.5	Incorporar procediments per enriquir els textos tenint en compte aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
6.1	CE.6	Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast), en diferents fonts, incloses les digitals, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social, de forma autònoma, a la xarxa i a la biblioteca, valorant críticament el resultat de la cerca.	
6.2	CE.6	Elaborar treballs d'investigació i comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, organitzant la informació, integrant-la en esquemes propis i reelaborant-la, i adoptant un punt de vista crític i respectuós amb els principis de propietat intel·lectual, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social, que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.	
6.3	CE.6	Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la cerca i la comunicació de la informació.	
7.1	CE.7	Llegir de manera autònoma textos i obres seleccionats en funció dels propis gustos, interessos i necessitats, i deixar constància del progrés del propi itinerari lector i cultural explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i l'experiència de lectura.	
7.2	CE.7	Compartir l'experiència de lectura en suports diversos, tot relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.	
8.1	CE.8	Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra, i de les relacions externes del text amb el seu context sociohistòric, atesa la configuració i evolució dels gèneres i subgèneres literaris.	
8.2	CE.8	Establir, de manera progressivament autònoma, vincles argumentats entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals i altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics, mostrant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.	
8.3	CE.8	Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'utilitzin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.	
9.1	CE.9	Revisar els textos propis de manera progressivament autònoma i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística amb el metallenguatge específic, i identificar i esmenar alguns problemes de comprensió i producció de textos utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.	
9.2	CE.9	Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i el metallenguatge específic.	
9.3	CE.9	Formular generalitzacions sobre alguns aspectes del funcionament de la llengua a partir de l'experimentació, comparació i transformació d'enunciats, així com de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, utilitzant el metallenguatge específic i consultant de manera progressivament autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
10.1	CE.10	Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuais i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals de la comunicació.	
10.2	CE.10	Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social.	

4. Saberes básicos

Llengua Castellana i Literatura

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Anàlisi de la pròpia biografia lingüística i de la diversitat lingüística del centre i de la localitat	
2	Anàlisi del desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya, amb especial atenció a la llengua catalana, per a la comprensió de la realitat plurilingüe i pluricultural	
3	Desenvolupament de la reflexió interlingüística en el context de la matèria	
4	Comparació i contrastació dels trets propis de les varietats dialectals (fònics, gramaticals i lèxics) i els relatius als sociolectes i els registres que permetin la comprensió de la realitat plurilingüe i pluricultural i el respecte a aquesta diversitat	
5	Exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics, especialment en els fenòmens de contacte entre llengües: bilingüisme, préstecs, interferències; diglòssia lingüística i diglòssia dialectal, que permetin la comprensió de la realitat plurilingüe i pluricultural i el respecte a aquesta diversitat	
6	Indagació entorn dels drets lingüístics i la seva expressió en lleis i declaracions institucionals	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Context: components de fet comunicatiu: Anàlisi dels components de fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació, en situacions d'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
2	<p>Els gèneres discursius: Detecció, anàlisi i ús de gèneres discursius de l'àmbit personal (conversa, amb especial atenció als actes de parla que amenacen la imatge de l'interlocutor (la discrepància, la queixa, l'ordre, la reprovació); educatiu de caràcter expositiu i argumentatiu, d'acord amb les propietats textuais (adequació, coherència, cohesió i correcció), i social, parant especial atenció a les xarxes socials i mitjans de comunicació; respecte a l'etiqueta digital; avaluació de riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa. Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos icònics, verbals i multimodals</p>	
3	<p>Processos: Interacció oral i escrita de caràcter informal. Prendre i deixar la paraula. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques</p>	
4	<p>Processos: Comprensió del sentit global del text oral i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. La intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal. Valoració de la forma i el contingut del text, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques</p>	
5	<p>Processos: Planificació i recerca d'informació, textualització i revisió en la producció oral formal Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Detecció i utilització d'elements no verbals. Anàlisi i ús dels trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal, amb especial atenció a la deliberació oral argumentada, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques</p>	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
6	<p>Processos: Comprensió del sentit global del text escrit i relació entre les parts. La intenció de l'emissor. Detecció i rebuig d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic</p> <p>Valoració de la forma i el contingut del text, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques</p>	
7	<p>Processos: Planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports de textos escrits. Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc., en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques</p>	
8	<p>Processos: Cerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. Utilització de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars</p>	
9	<p>Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics: Reconeixement, anàlisi i ús discursiu, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques, dels elements lingüístics amb especial atenció a l'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu i argumentatiu; la identificació i ús de les variacions de les formes d'íctiques (fórmules de confiança i cortesia) en relació amb situacions de comunicació diverses; recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació; procediments explicatius bàsics: l'aposició i les oracions de relatiu; mecanismes de cohesió: connectors textuais distributius, d'ordre, contrast, explicació, causa, conseqüència, condició i hipòtesi; mecanismes de referència interna, gramaticals i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte); coherència de les formes verbals en els textos; correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions, i en el discurs relatat</p>	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
10	Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics: Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital per a la correcció i millora dels textos	
11	Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics: Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit, la seva relació amb el significat	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Lectura autònoma: Implicació en la lectura de manera progressivament autònoma i reflexió sobre els textos llegits i sobre la pròpia pràctica de lectura	
2	Lectura autònoma: Selecció, de manera progressivament autònoma, d'obres variades que incloguin autores i autors a partir de la utilització autònoma de la biblioteca escolar i pública disponible	
3	Lectura autònoma: Participació activa en actes culturals vinculats al circuit literari i lector	
4	Lectura autònoma: Aplicació d'estratègies de presa de consciència i verbalització dels propis gustos i identitat lectora en l'àmbit personal i social (lectures compartides)	
5	Lectura autònoma: Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits, en el context personal i social (converses a l'aula)	
6	Lectura autònoma: Aplicació d'estratègies de mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural que permetin establir vincles de manera argumentada entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, així com amb altres textos i manifestacions artístiques	
7	Lectura autònoma: Aplicació d'estratègies per a la recomanació de les lectures en suports variats o bé oralment entre iguals, emmarcant de manera bàsica les obres en els gèneres i subgèneres literaris	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
8	Lectura guiada: Lectura d'obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguin la presència d'autores i autors, en el context de l'aula i de l'entorn proper, i que permetin fer la transferència a altres situacions de caràcter literari i cultural amb vincles amb la pròpia vida. Gèneres: novel·la, narració breu, teatre, poesia, etc. Temes: amor, amistat, mort, viatge, etc Tòpics: carpe diem, tempus fugit, locus amoenus, captatio benevolentiae, ubi sunt, etc	
9	Lectura guiada: Aplicació d'estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres a través de discussions, converses literàries, clubs de lectura i canals de difusió com revistes, blogs o clips audiovisuals	
10	Lectura guiada: Relació i contrast entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra. Anàlisi dels efectes dels seus recursos expressius en la recepció	
11	Lectura guiada: Aplicació d'estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica que permetin construir la interpretació de les obres literàries	
12	Lectura guiada: Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos orals, escrits o multimodals, amb altres manifestacions artístiques i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura	
13	Lectura guiada: Aplicació d'estratègies per interpretar obres i fragments literaris a partir de la integració dels diferents aspectes analitzats i atenent els valors culturals, ètics i estètics presents en els textos, així com la lectura amb perspectiva de gènere	
14	Lectura guiada: Indagació al voltant de les obres llegides que promoguin l'interès per construir la interpretació de les obres i establir connexions entre textos	
15	Lectura guiada: Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos atenent als processos de comprensió, apropiació i oralització implicats	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
16	Lectura guiada: Creació de textos a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.) en el context de l'expressió dels sentiments, emocions i experiències pròpies eflexió sobre la llengua	
17	Lectura guiada: Aplicació d'estratègies per a la construcció guiada de conclusions pròpies sobre el sistema lingüístic. Observació, comparació i classificació d'unitats comunicatives Experimentació amb estructures, formulació d'hipòtesis, contraexemples, generalitzacions i contrast entre llengües, utilitzant el metallenguatge específic, en el marc de la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques	
18	Lectura guiada: Observació, contrast i anàlisi de les diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent a aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics, per a la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques	
19	Lectura guiada: Comprensió, anàlisi i valoració de la llengua com a sistema i de les seves unitats bàsiques tenint en compte els diferents nivells: el so i sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats), per a la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques	
20	Lectura guiada: Distinció i reflexió entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques de l'oració simple) i consolidació dels procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria, en situacions de comprensió i expressió de textos orals i escrits	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
21	Lectura guiada: Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària per fer comprensible els textos	
22	Lectura guiada: Anàlisi i valoració dels procediments d'adquisició i formació de paraules. Reflexió sobre els canvis en el seu significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius en funció del context i el propòsit comunicatiu, per a la comprensió i enriquiment dels textos	
23	Lectura guiada: Aplicació d'estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.